

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНО – ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МЕТОДИКИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
Д.В. Бабенко
« 01 » 2020 р.

Гарант освітньої програми
док.екоп.наук, професор
Гавриш В.І.
« 17 » 2020 р.

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Психологія спілкування»**

Галузь знань	20 "Аграрні науки та продовольство"
Спеціальність	208 "Агроінженерія"
Освітньо-професійна програма	"Агроінженерія"
Освітній ступінь	«Молодший бакалавр»
Семестр	2 семестр
Форма здобуття освіти	денна форма
Викладач	Гула Лариса Вікторівна, асистент кафедри методики професійного навчання e-mail – larisa.gulaya1@gmail.com

Розглянуто на засіданні вченої ради інженерно-енергетичного факультету (протокол № від « » травня 2020 року).
Голова вченої ради, доцент

Голова науково-методичної комісії, доцент
Розглянуто на засіданні кафедри (протокол № від « » травня 2020 року).
Завідувач кафедри, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри методики професійного навчання (протокол № від « » травня 2020 року).
Завідувач кафедри, доцент

 К.М. Горбунова

 О.А. Горбенко

 К.М. Горбунова

Миколаїв
2020

1. Призначення навчальної дисципліни «Психологія спілкування»

Знання та вміння, набуті при вивченні предмету, сприяють розвитку навичок ефективного спілкування як професійної якості, необхідної для практичної діяльності майбутніх фахівців та запобігання конфліктам.

2. Мета навчальної дисципліни. «Психологія спілкування».

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів наукового розуміння основ психології спілкування, різних підходів до феноменології і конкретних проявів спілкування, знайомство з психологією впливу у спілкуванні, основними принципами ефективного спілкування.

Основні завдання навчальної дисципліни: ознайомити з головними компонентами міжособистісного спілкування та їх особливостями; розкрити механізми соціальної перцепції та особливості першого враження і розуміння співрозмовника; схарактеризувати фактори та умови ефективного спілкування; способи і прийоми розв'язання конфліктів в міжособистісному спілкуванні; оволодіти категоріальним апаратом психології спілкування.

3. Компетентності. «Психологія спілкування».

Компетентності здобувачів обумовлені освітньою програмою «Агроінженерія» й передбачають отримання відповідних результатів навчання, використання методів й форм оцінювання. Програмні компетентності включають інтегральні компетентності, загальні компетентності, фахові компетентності.

Основні фахові компетенції здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у контексті навчальної дисципліни «Психологія спілкування»: здатність діяти соціально відповідально; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

4. Заплановані результати.

«Психологія спілкування»

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен знати:

- основні поняття та категорії психології спілкування;
- закономірності психологічного розвитку спілкування в онтогенезі;
- психологічні підходи до розуміння структури спілкування, функції та види спілкування;
- психодіагностичний інструментарій дослідження особливостей спілкування;
- актуальні проблеми й досягнення в психології спілкування.

вміти:

- виявляти комунікативні бар'єри та застосовувати способи оптимізації міжособистісної комунікації;
- використовувати фундаментальні практичні знання у галузі психології спілкування при розв'язанні конкретних психодіагностичних завдань;
- використовувати отримані знання як методологію системного підходу до розгляду спілкування.
- виявляти комунікативні бар'єри та застосовувати способи оптимізації міжособистісної комунікації

5. Опис.

«Психологія спілкування».

Навчальна дисципліна «Психологія спілкування» забезпечує професійний розвиток здобувача вищої освіти та спрямована на формування фахових компетенцій й теоретико-методологічних знань про психологічні особливості спілкування та міжособистісної взаємодії, форми, види та функції спілкування, механізми і закономірності процесу спілкування;сприяє розвитку навичок ефективного спілку-

вання як професійної якості, необхідної для практичної діяльності майбутніх фахівців.

Вміння налагодити ефективне спілкування одне з найважливіших вмінь нашого століття. Чи це комунікація у великій компанії чи міжособистісне спілкування здатність знайти спільну мову і домовитися це уже успіх справи. Завдяки опануванню даної дисципліни здобувач освіти отримує розвиток навичок ділового спілкування: постановка цілей, ведення переговорів, робота з різними типами клієнтів, техніки налагодження контакту; техніки аргументації та переконання, публічний виступ, спілкування за допомогою новітніх комунікативних технологій.

Кількість кредитів ECTS – 3,0

Кількість змістових модулів – 2,0

Загальна кількість годин – 90 год.

Рік вивчення - 1

Семестр – 2

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність 208 «Агроінженерія»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступень вищої освіти – молодший бакалавр

Кафедра методики професійного навчання

Форма підсумкового контролю – залік.

Ключові слова: *психологія спілкування, методи психології, психологія впливу, ділове спілкування, засоби спілкування.*

Keywords: *psychology of communication, methods of psychology, psychology of influence, business communication, means of communication.*

Календарно-тематичний план з навчальної дисципліни

Таблиця 1 Темі, розподіл навчального часу, терміни виконання завдань

Змістовні модулі курсу			Теми	Розподіл навчального часу		Термін виконання, тиждень	Терміни контрольного заходу
Найменування	Обсяг, кредити	Сума балів		практичні	самостійна робота		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Психологія спілкування: основні терміни та техніки	0,375	7,5-12,5	Тема 1. Поняття про спілкування. Спілкування як обмін інформацією .	4	2	До наступного заняття за розкладом	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,375	7,5-12,5	Тема 2. Види і типи спілкування, форми і засоби комунікації.	10	2	До наступного заняття за розкладом	Поточний контроль
	0,375	7,5-12,5	Тема 3. Основи ефективного спілкування.	10	2	До наступного заняття за розкладом	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,375	7,5-12,5	Тема 4. Комунікативні бар'єри і способи їх подолання, техніки зниження емоційної напруги	8	4	До наступного заняття за розкладом	Поточний контроль по завершенню теми*
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Практичні навички психології спілкування	0,375	7,5-12,5	Тема 5. Самопрезентація. Механізми створення позитивного іміджу у спілкуванні	8	2	До наступного заняття за розкладом	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,375	7,5-12,5	Тема 6. Публічний виступ, спілкування за допомогою новітніх комунікативних технологій.	8	4	До наступного заняття за розкладом	Поточний контроль по звершенню теми*
	0,375	7,5-12,5	Тема 7. Розвиток навичок ділового спілкування: постановка цілей, ведення переговорів, робота з різними типами клієнтів.	10	2	До наступного заняття за розкладом	Поточний контроль по звершенню теми*
	0,375	7,5-12,5	Тема 8. Професійне спілкування	10	4	До наступного заняття за розкладом	Поточний контроль по звершенню теми*
Всього	3,0	60-100	x	68	22	x	залік

Примітка: виконання здобувачем індивідуальних завдань за темою дослідження

6. Порядок та критерії оцінювання. «Психологія спілкування».

Вивчення навчальної дисципліни включає: практичні заняття, консультації з навчальної дисципліни, самостійну роботу здобувача.

Самостійна робота здобувача включає: опанування навчального матеріалу, проведення наукових досліджень, підготовку наукових публікацій, матеріалів до щорічної науково-практичної конференції з питань психології спілкування, виконання індивідуальних завдань.

Таблиця 2 Оцінка за змістовні модулі, теми за видами виконання завдань

№	Змістові модулі	Кількість заходів	Оцінка в балах		Сума балів	
			min	max	min	max
Змістовий модуль 1.						
1.	Аудиторна робота					
	аналітична оцінка, виявлення основних технік спілкування	5	3,0	4,0	15,0	20,0
	проміжний контроль	1	3,0	6,0	3,0	6,0
2.	Самостійна і індивідуальна робота, публікації, есе, підготовка наукових доповідей	5	3,0	4,0	15,0	20,0
	Разом по першому змістовому модулю	11	9,0	14,0	33,0	46,0
Змістовий модуль 2.						
1.	Аудиторна робота					
	аналітична оцінка розвитку навичок психології спілкування	7	2,0	3,0	16,0	21,0
	проміжний контроль	2	3,0	4,0	6,0	8,0
2.	Самостійна і індивідуальна робота, публікації, есе, виступи на конференції, підготовка наукових доповідей	5	1,0	5,0	5	25,0
	Разом по другому змістовому модулю	14	5,0	10,0	27,0	54,0
Разом		25			60,0	100,0

Здобувачі, що набрали менше 60 балів до заліково-екзаменаційної сесії не допускаються.

Таблиця 3 Шкала оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка в балах	Оцінювання
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	зараховано
BC	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75-89	зараховано
DE	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	60-74	зараховано
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як досягти мінімального критерію	35-59	не зараховано

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Поняття про спілкування. Спілкування як обмін інформацією.
2. Модель і процес комунікації.
3. Види спілкування.
4. Форми і засоби комунікації.
5. Типи комунікацій (вербальні/невербальні)
6. Типи комунікацій (формальні/неформальні)
7. Типи комунікацій (горизонтальні /вертикальні).
8. Основа ефективних комунікацій.
9. Формула ефективного спілкування.
10. Комунікаційні бар'єри і способи їх подолання.
11. Техніки зниження емоційної напруги у комунікації.
12. Механізми створення позитивного іміджу у спілкуванні.
13. Публічний виступ: основні правила успішного публічного виступу.
14. Основні правила ділового спілкування.
15. Ведення переговорів.
16. Особливості роботи з різними типами клієнтів.
17. Специфіка професійного спілкування.

18. Конфлікт. Причини його виникнення. Попередження конфліктів. Поради виходу з конфліктних ситуацій.
19. Риси характеру і їх прояв у процесі спілкування.
20. Емпатія та рефлексія як способи сприйняття та розуміння людьми один одного.
21. Спілкування з «важкими людьми» за Дж.Г.Скотт.
22. Спілкування з погляду трансактного аналізу Е.Берна.
23. Способи ефективного спілкування Д.Карнегі.
24. Техніка вербальної та невербальної взаємодії.
25. Стереотипізація та її значення у сприйнятті людьми один одного та спілкуванні.
26. Маніпулятивні впливи у спілкуванні. Техніки протидії.

7. Політика курсу.

«Психологія спілкування».

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим (у разі неможливості відвідати заняття повідомляється викладач). Пропущені заняття відпрацьовуються у визначений викладачем час. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених змістом навчальної дисципліни, та старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість

відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

8. Інформаційні джерела. «Психологія спілкування».

Основні

1. Засекіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування : навч. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. 184 с.
2. Кайдалова Л. Г. Психологія спілкування : навч. Посіб. / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В.Альохіна, В. С. Шаповалова. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
3. Філоненко М. М. Психологія спілкування: підруч. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 224 с.
4. Яцина О.Ф. Психологія спілкування: методична розробка практичних занять. Ужгород, 2019. 64 с.

Допоміжні

1. Головаха Є.І., Паніна Н. В. Психологія людського взаєморозуміння. 2-е вид., зі змінами та доп. Київ : Ін-т соціології НАН України, 2018. 223 с
2. Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2019. 416 с.
3. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 448 с.
4. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування: навч. посіб. 2-ге вид., випр. та доп. Київ: ВД«Професіонал», 2019. 464 с.

Інформаційні ресурси

1. Засекіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування:

навч. посіб. /Л.В. Засєкіна, Т.В. Пастрик. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. 184 с. UBR: <https://core.ac.uk/download/pdf/153578336.pdf>

2. Засоби спілкування/ UBR:

https://pidruchniki.com/15941024/psihologiya/zasobi_spilkuvannya

3. Курило О. Й., Розман І. І. Вербальні та невербальні аспекти культури спілкування. UBR: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.3/28.pdf>.

4. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. UBR: <http://nbuv.gov.ua> .

5. Освітній портал – все про освіту в Україні. UBR: <http://www.osvita.org.ua>

6. Основні форми спілкування. Монологічні. UBR:

https://pidruchniki.com/12281128/psihologiya/osnovni_formi_spilkuvannya.

7. Основні форми спілкування. Діалогічні. UBR:

https://pidruchniki.com/00000000/psihologiya/dialogichni_vistupi.

8. Офіційний сайт МОН України. UBR: <http://www.education.gov.ua>

9. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка. UBR: <http://korolenko.kharkov.com>

Силабус
з навчальної дисципліни
підготовлено:

асистентом

Л.В. Гулою

10. Додатки

Додаток А

Таблиця А 1 Інформація про обов'язкові освітні компоненти

Назва освітнього компонента	НПП	Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення наведіть відомості щодо нього
Психологія спілкування	асистент Гула Л.В.	Освітній компонент забезпечений матеріально-технічно та інформаційно.

Таблиця А 2 Зведена інформація про викладача

Назва освітнього компонента	НПП	Стаж науково-педагогічної роботи	Обґрунтування
Психологія спілкування	Гула Л.В.	Загальний стаж з аспірантурою – 28 років. Науково-педагогічний – 3 роки (без аспірантури).	<p>1. Психологія [Електронний ресурс] : методичні рекомендації з вивчення дисципліни та виконання практичних та самостійних робіт для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня "Бакалавр" спеціальності 201 "Агрономія" / уклад. Л. В. Гула. - Електрон. текст. дані. - Миколаїв : МНАУ, 2020. - 80 с.</p> <p>2. Гула Л. В. Актуальні аспекти організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / Л. В. Гула // Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні : матеріали конференції. – Миколаїв : МНАУ, 2019.</p> <p>3. Гула Л. В. Студентоцентризм як один з механізмів підвищення якості вищої освіти / Л. В. Гула // Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій : матеріали III міжнар. конф. м. Київ, 24–25 січня 2020 р – 2020. – С. 3-5.</p> <p>4. Гула Л. В. Особливості та тенденції в управлінні самостійною роботою студентів / Л. В. Гула // Львівська педагогічна спільнота. – 2019.</p> <p>5. Гула Л. В. Впровадження інтерактивних технологій у вищих навчальних закладах / Л. В. Гула // Збірник наукових праць «ЛОГОΣ». – 2019. – Т. 5. – С. 41-45.</p> <p>6. Гула Л. В. Самостійна робота студента як провідний етап стосовно підготовки майбутніх фахівців / Л. В. Гула // ЛОГОΣ : збірник наукових праць. – 2019. – Т. 2.</p> <p>7. Гула Л. В. Підготовка викладачів до організації самостійної роботи в закладах вищої освіти України як педагогічна проблема / Л. В. Гула // Інноваційна педагогіка. – 2019. - №15. – С. 52-58.</p>

Таблиця А3 Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання
«Психологія спілкування»

Результати навчання:	Методи навчання:	Форми оцінювання:
<p>У результаті вивчення курсу необхідно знати :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ основні поняття та категорії психології спілкування; ☐ закономірності психологічного розвитку спілкування в онтогенезі; ☐ психологічні підходи до розуміння структури спілкування, функції та види спілкування; ☐ психодіагностичний інструментарій дослідження особливостей спілкування; ☐ актуальні проблеми й досягнення в психології спілкування. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ виявляти комунікативні бар'єри та застосовувати способи оптимізації міжособистісної комунікації; ☐ використовувати фундаментальні практичні знання у галузі психології спілкування при розв'язанні конкретних психодіагностичних завдань; ☐ використовувати отримані знання як методологію системного підходу до розгляду спілкування. ☐ виявляти комунікативні бар'єри та застосовувати способи оптимізації міжособистісної комунікації 	<p>За джерелом знань: виконання індивідуальних завдань, самостійна робота, практичні заняття.</p> <p>За характером навчально-пізнавальної діяльності: дискусії, тематичні «круглі столи», дослідницька діяльність.</p> <p>За дидактичними завданнями: методи організації навчально-пізнавальної діяльності, методи оцінки та перевірки результатів.</p>	<p>Система оцінювання знань з дисципліни складається з поточного й підсумкового контролю.</p> <p><i>Поточний контроль</i> знань здобувачів проводиться з використанням індивідуальних завдань, які виконує здобувач індивідуально або у групі.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> знань проводиться за результатами вивченого матеріалу, отриманих балів. За навчальним планом передбачено залік з навчальної дисципліни.</p> <p>Передбачено підготовку тез доповідей, наукових публікацій, з питань психології.</p> <p>Здобувач повинен працювати системно, використовувати аналітичні здібності, вміти працювати з великим масивом інформації, перевіряти достовірність вхідної інформації, проводити дослідження, узагальнювати результати, доводити дієвість власних висновків, обґрунтовувати практичну значимість й можливості використання у практичній діяльності на різних рівнях управління з метою уникнення конфліктних ситуацій.</p>